

Valgsikkerhet og beredskap

Kommune og fylkestingsvalget 2023

Sam: svar

Kjetil Odin Johnsen

Sikri AS

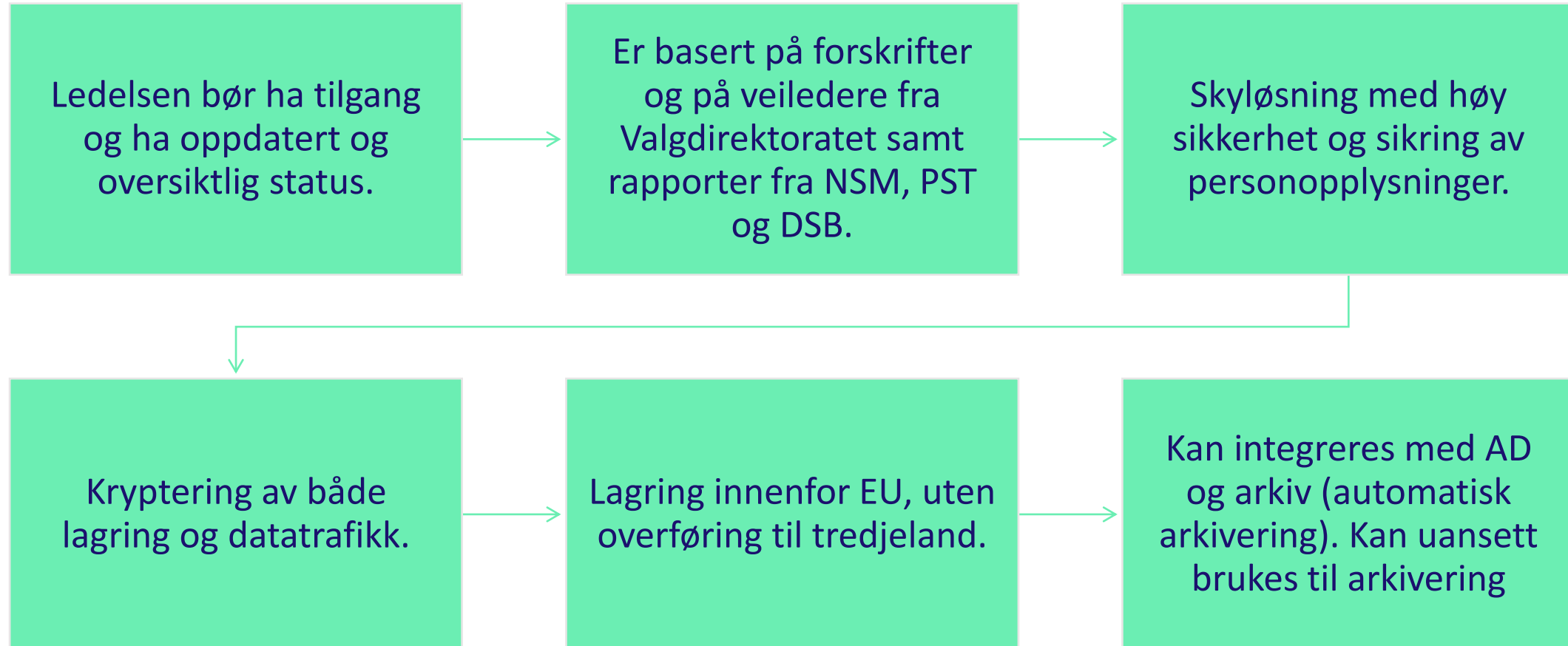

Samsvar valgsikkerhet og beredskap

Med Samsvar valgsikkerhet og beredskap gjør kommunene følgende:

- Evaluering av måloppnåelse for valgforskriften og valgloven
- Risikovurderinger av overordnede risikoforhold, lokaler, maskinvare, stemmesedler, EVA admin og EVA skanning
- Gjennomfører enkle skrivebordsøvelser for utro tjener, våpen i valglokalene, IKT hendelse og Covid 19

Løsningen

Høy valg-
deltakelse

1

Tillit

Eksterne
og interne

2

Trusler

Sikkerhets-
veileder

3

Sentrale tiltak

Risikovurdering
og beredskap

4

Lokale tiltak

1

Tillit

En korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen er den viktigste felles oppgaven for Valgdirektoratet, kommunene og fylkeskommunene.

Valg som institusjon nyter stor tillit i befolkningen. Denne tilliten er blant annet tuftet på at befolkningen stoler på at valgresultater i Norge er korrekte og at valgene er sikre. Dette er en tillit vi må ta vare på.

Trusler

Hva kan true sikkerheten i valggjennomføringen?

For å bevare denne tilliten er det viktig å identifisere hva som kan true sikkerheten i valggjennomføringen. I all hovedsak kan truslene deles i to kategorier:

1. trusler fra parter som aktivt søker å påvirke valggjennomføringen eller å redusere befolkningens tillit til denne, og
2. trusler fra hendelser som ikke inntreffer som følge av et aktivt forsøk på å påvirke valggjennomføringen

Valgdirektoratets trusselbilde fra aktive parter baserer seg i stor grad på Politiets sikkerhetstjeneste (PST) sin [åpne trusselvurdering](#) i tillegg til bidrag fra andre samarbeidende virksomheter. Eksempler på trusler fra hendelser som ikke inntreffer som følge av et aktivt forsøk på å påvirke valggjennomføringen kan være naturkatastrofer, forsyningssvikt eller pandemier som Covid-19. Hvilke hendelser som kan inntreffe er vanskelig å forutse, men Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har laget en [samlerapport av ulike krisescenarier](#) som illustrerer omfanget av mulige hendelser.

Valgmateriell
IKT utstyr, inkl. EVA
Lokaler
Oppbevaring
Opptellingslokaler
Infrastruktur

3

Sentrale tiltak

Valgdirektoratet gjennomfører en rekke tiltak for å sikre valggjennomføringen mot trusler fra aktive parter, blant annet gjennom å:

- sikre våre systemer etter krav og føringer i lov og forskrift samt relevante bransjestandarder
- utføre jevnlige tester og revisjon av infrastruktur og kildekoden til det elektroniske valgadministrasjonssystemet (EVA)

Lokale tiltak

For å møte det totale trusselbildet mot valggjennomføringen er det like viktig at kommunene og fylkeskommunene gjennomfører egne tiltak mot trusler som kan true valggjennomføringen lokalt. Det er hos dere valggjennomføringen fysisk foregår og dette gjør dere til førstelinjen i arbeidet med å beskytte valggjennomføringen mot uønskede hendelser.

Valgdirektoratet anbefaler derfor at alle kommunene og fylkeskommunene å:

1. ta i bruk vår veileder for sikkerhet i valggjennomføring. Denne veilederen er en tilpasset versjon av NSMS veileder for IKT-sikkerhet, og
2. gjennomfører ROS-analyser (risiko- og sårbarhetsanalyser) i forkant av, og under valggjennomføringen. Et nyttig verktøy i dette arbeidet er Digitaliseringsdirektoratets veileder. Her finner du også nyttige maler for ROS-analyser.

Valgdirektoratet har også laget et dokument som tar for seg hva dere bør tenke på når dere gjennomfører ROS-analyser. Dere finner dette på [området for veiledning og opplæring](#) her på portalen.

2.3 Risiko og sårbarhetsanalyse

ROS er et viktig verktøy for å kunne styre risikoen igjennom valggjennomføringen.

Det forutsettes at kommunene gjør en risiko og sårbarhetsanalyse i forkant av valggjennomføringen. En ROS har to formål:

1. Avdekke mulige hendelser, risiko for at disse oppstår og en vurdering av konsekvensen.
2. Belyse hvilke tiltak som kan iverksettes for å redusere enten *sannsynlighet* for, eller *konsekvensen* av hendelsene.

Når ROS er gjennomført skal valgstyret beslutte om risiko og tiltak er akseptable. Dersom de konkluderer med at risikoen ikke akseptabel, må ytterligere tiltak iverksettes.

Dashboard for valgsikkerhet og beredskap

Sam-svar

Hjem > Risikovurderinger

Risikovurderinger

Avdelinger ▾

Tema ▾

Valgforskriften

5.4 Måloppnåelse

Valgloven

8.0 Måloppnåelse

Risikovurdering EVA admin

2.6 Risiko

Risikovurdering EVA skar

1.0 Risiko

Risikovurdering lokaler, stemmesedler og maskinvare

2.0 Risiko

Overordnet risikovurdering valggjennomføring

3.5 Risiko

Måloppnåelse

Valgforskriften / Måloppnåelse RAPPORT LAGRE OG AVSLUTT

Orhold/ivaretatt Forbudsområde, tiltak bør vurderes Ikke tilfredsstillende, avvik fra lov, forskrift, prosedyre

1. § 1. Grunnlag for oppdatering av manntallet Måloppnåelse: 7 / 9	2. § 2. Oppdatering av manntallet Måloppnåelse: 7 / 9	3. § 3. Tilgang til manntallseksemplarer Måloppnåelse: 7 / 9	4. § 4. Utleggingsmanntallet Måloppnåelse: 4 / 9
5. § 5. Uttrekk av folkeregisteret til testformål Måloppnåelse: 2 / 9	6. § 12. Overskrift på listeforslag – språk Måloppnåelse: 6 / 9	7. § 13. Underskrifter etter valgloven § 6-3 (2) – ... Måloppnåelse: 9 / 9	8. § 14. Tillitsvalgte – tillitsutvalg Måloppnåelse: 9 / 9
9. § 15. Endringer på listeforslaget etter innlevering Måloppnåelse: 9 / 9	10. § 17. Opplysninger om kandidatene Måloppnåelse: 8 / 9	11. § 18. Underretning til forslagsstillerne Måloppnåelse: 9 / 9	12. § 19. Krav til stemmesedler med kandidatnavn Måloppnåelse: 8 / 9
13. § 19b. Krav til stemmesedler med kandidatnavn v ... Måloppnåelse: 8 / 9	14. § 19c. Krav til stemmesedler med kandidatnavn v ... Måloppnåelse: 8 / 9	15. § 20. Plikt til å produsere blanke stemmesedler Måloppnåelse: 8 / 9	16. § 21. Rett til å få stemmesedler Måloppnåelse: 8 / 9

Valgforskriften / Måloppnåelse RAPPORT

2. § 2. Oppdatering av manntallet
Måloppnåelse : 7

Måloppnåelse : 7 / 9

Alfabetisk rekkefølge

Tiltak som er etablert for effektivisering av valgforskriften

- Roller og ansvar er etablert
- Det er etablert nødvendige rutiner
- Personellet har tilstrekkelig med kompetanse
- Utstyr og lokaler er tilpasset oppgaven

Kommentere...

Risikovurdering

1. Hva om det viser seg at det er feil med stemmesedlene?
Risiko score : 2

Sannsynlighet : 1 / 3 Konsekvens : 2 / 3

Akseptert risiko **Håndteres i Beredskapsplan** **Tiltak nødvendig >**

Alfabetisk rekkefølge

Tiltak som er etablert

- Vi gjennomfører planleggingsmøter
- Vi har en egen sjekkliste for valgsikkerhet
- Vi øver på - går gjennom aktuelle hendelser
- Vi har en beredskapsplan for hendelser

Tiltak som ikke er etablert eller som er svakt etablert

- Vi har ordnet med sikker transport
- Vi definerer og dokumenterer soner

Kommentere...

ering lokaler, stemmesedler og maskinvarer / Risiko RAPPORT

● Forbedringsområde, tiltak bør vurderes ● Ikke tilfredsstillende, avvik fra lov, forskrift, prosed

1. Hva om det viser seg at stemmesedlene er feil med stemmesedlene? tag'er Risiko : 2 / 9	2. Hva om det viser seg at det mangler utstyr til ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 6 / 9	3. Hva om uvedkommende har tilgang på valgmaterial ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 1 / 9
4. Hva om uvedkommende har tilgang på valgmaterial ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 3 / 9	5. Hva om det er for mye utstyr for utlokalet tag'er Risiko : 1 / 9	6. Hva om ikke-akkrediterede medlemmer av valgkorps ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 1 / 9
7. Hva om det går rykter om at en sikkerhetstrusse ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 2 / 9	8. Hva om politisk påvirkning på valg ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 1 / 9	9. Hva om det er for mye utstyr for utlokalet tag'er Risiko : 1 / 9
10. Hva om det er mistanke om at noen i valgkorps ... 2 kategorier, 30 tag'er Risiko : 1 / 9	Legg til Tittel <input type="text"/> 	

Test av beredskap

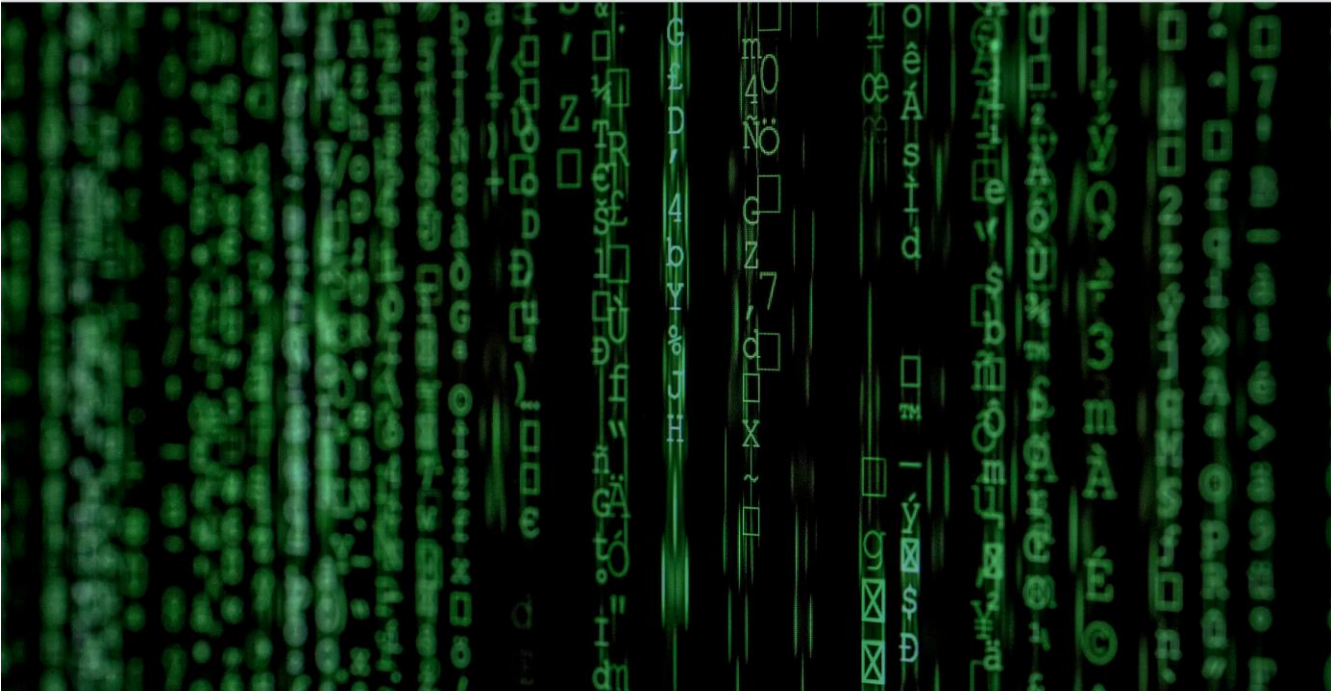
←

ID
info om øvelsen

📄
⚙️

Jobbe videre

Gjennomført

Uvedkommende med tilgang

Hva om det oppdages at uvedkommende har hatt tilgang til maskinvare via fjerntilgang?

⏪
⏩

1. Kommentar

2. Barrierer

Hvilke barrierer er pr. i dag etablert for å forhindre at dette skjer eller for å forhindre at dette utvikler seg dersom det skjer?

- Vi benytte bare nye PCer til EVA
- Alle valg-PCer har Windows 10E
- Vi etablerer rutine for kontrollert fjerntilgang
- Vi bevisstgjør medarbeidere mht. å låse maskiner
- Vi bevisstgjør medarbeidere på at kontoer er personlige
- Vi endrer alle standardpassord på maskinvaren før bruk
- Vi oppdaterer all program- og maskinvare på valg-PC-ene
- Vi kontrollerer at sluttbrukere ikke har administratorrettigheter
- Vi hvitelister programmer
- Vi fjerner funksjonalitet som ikke brukes eller som ikke er deaktivert
- Vi utfører herding
- Vi aktiverer

3. Evaluering

4. Tiltak

✉️ Legg igjen beskjed

Valgsikkerhetsløsning

Sikri AS leverer en pakke for valgsikkerhet og beredskap:

- Vurdering av måloppnåelse for valgforskriften og valgloven
- Risikovurdering valggjennomføring
- Risikovurdering lokaler, stemmesedler og maskinvare
- Risikovurderinger Eva skanning og Eva admin
- Beredskapsøvelser

Hvorfor bruke Samsvar valgsikkerhet og beredskap

Møter kravene

Løsningen er svært enkel å bruke

Visuell løsning som innbyr til medvirkning og forpliktelse

Automatiske rapporter til ledelse og arkiv

Leveres med videoopplæring

Rask levering

Spørsmål?

Takk for oss!

Sam:sva

- www.samsvar.net/valgsikkerhet
- kjetil.johnsen@sikri.no
- agnethe.vandam@sikri.no

Bevarer fortiden og sikrer fremtiden